

ความสำคัญของวัดโพธิ์กับการเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว สำหรับผู้เรียนชาวจีน*

Mingshan xie¹, นิธิอร พรอำไพสกุล²

¹ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(Mingshanxie , E-mail: mingshan.xie@g.swu.ac.th)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของวัดโพธิ์ในสายตาของผู้เรียนชาวจีน จากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง ที่มีเนื้อหาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยววัดโพธิ์ให้ชาวจีน ได้แก่ 1) หน่วยงานการท่องเที่ยว China Tourism Association (CTA) 中国旅游协会 เป็นสมาคมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติของจีน 2) แอปพลิเคชัน การท่องเที่ยว Ctrip เป็นแอปพลิเคชันสำหรับบริการด้านการท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุด และมีคนใช้มากที่สุดของจีน 3) คู่มือท่องเที่ยว Lonely Planet เป็นหนังสือแนะนำการเดินทางส่วนตัวที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมมากจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก 4) รายการส่งเสริมการท่องเที่ยว China Radio International (CRI) เป็นสถานีวิทยุแห่งชาติของจีนที่แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทั่วโลก 5) บริษัทท่องเที่ยว China International Travel Service Limited, Head Office (CITS) 中国国旅 เป็นบริษัทท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดของจีน ผลการวิจัยพบว่า วัดโพธิ์มีความสำคัญมากในสายตาของคนจีนจากแหล่งข้อมูลข้างต้น มีสิ่งที่น่าสนใจเรียงตามลำดับความนิยมจากมากไปหาน้อยจำนวน 7 สิ่ง ได้แก่ การนวดแผนไทยวัดโพธิ์ พระนอนที่สวยงามและใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ เป็นวัดที่มีพระเจดีย์มากที่สุดในประเทศไทย เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย(จาริกวัดโพธิ์) มีพระอุโบสถที่ยิ่งใหญ่ ประวัตินักวัดโพธิ์ และตุ๊กตาจีนวัดโพธิ์ จากความสำคัญทั้ง 7 สิ่งแสดงให้เห็นว่าวัดโพธิ์เป็นวัดที่มีความสำคัญอยู่ในความสนใจของการประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวสำหรับชาวจีน สามารถนำองค์ความรู้จากแหล่งข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาไทยในบริบทการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้ด้านวัฒนธรรมทางศาสนาสำหรับผู้เรียนชาวจีน

คำสำคัญ : วัดโพธิ์ การเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ผู้เรียนชาวจีน

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์ เรื่อง การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว เรื่อง “เสน่ห์แห่งวัดโพธิ์” สำหรับผู้เรียนชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

The Significance of Wat Pho and Thai for Tourism Studies for Chinese Students*

Mingshan xie¹, Nition Pornumpaisakul²

¹Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

²Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

(Mingshanxie , E-mail: mingshan.xie@g.swu.ac.th)

Abstract

This article's objective is to study the significance of Wat Pho in the perception of Chinese students from five sources, which publicize Wat Pho's tourism information for Chinese people. The five sources consist of 1) China Tourism Association (CTA), National Tourism Associations of China, 2) Ctrip, Chinese's largest and mostly-used travel services application, 3) Travel Guide book called 'Lonely Planet', a famous personal guide book for worldwide travelers, 4) Tourism Promotion Program of China Radio International (CRI), China's national radio broadcaster that promotes global tourist attractions, and 5) China International Travel Service Limited, Head Office (CITS), China's largest travel services provider company. The result shows that according to all sources, Wat Pho is very important in the eyes of Chinese people. Chinese people perceive Wat Pho in seven interesting elements for its popularity, which are Thai massage, the most beautiful Reclining Buddha in Bangkok, temple with the highest numbers of pagodas in Thailand, first university of Thailand (The Epigraphic Archives of Wat Pho), the grand Ubosot, Wat Pho's history, and Chinese dolls accordingly. From the significance of all seven elements of Wat Pho, it shows that Wat Pho is famous in the tourism public relations of Chinese people. They can apply this knowledge from such sources to continue their study in Thai language for Tourism studies ,and develop Thai reading skills and to increase knowledge of religious culture for Chinese students.

Keywords : Wat Pho, Thai for Tourism, Chinese students

* This article is part of a thesis "Developing a Thai Language Electronic Book for Tourism about "the Charm of Wat Pho" for Chinese Learners" Master of Arts (Thai), Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

บทนำ

ประเทศไทยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ วัดจึงมีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนไทยและเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์รวมทางจิตใจของคนในสังคม นอกจากนี้วัดยังเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศไทยสะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิตของคนไทย มีบทบาทที่สำคัญมาก เพราะวัดเป็นสถาบันสำคัญทั้งในด้านการศึกษา สังคม และเป็นที่ยอมรับของมรดกศิลปวัฒนธรรม และศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ (กรมการศาสนา, 2558 : ออนไลน์) ปัจจุบันวัดมีบทบาทเพิ่มขึ้นคือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และมีคุณค่าทางศิลปะที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ซึ่งไม่เฉพาะแต่คนไทยที่เป็นพุทธศาสนิกชนเท่านั้น นักท่องเที่ยวต่างชาติก็ยังสนใจศึกษาหาความรู้โดยอาศัยวัดเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวและการเรียนรู้

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร หรือวัดโพธิ์ ตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรมหาวิหาร มีประวัติความเป็นมาสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยอยุธยา ชื่อเดิมเรียกว่าวัดโพธาราม พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ใหม่ใน พ.ศ. 2331 โดยทรงสร้างพระอุโบสถ พระระเบียง พระวิหาร ตลอดจนบูรณะของเดิม เสร็จใน พ.ศ. 2344 ทรงอัญเชิญพระพุทธรูปจากวัดต่าง ๆ มาประดิษฐานที่วัดโพธิ์ มีการจารึกตำรายาและโคลงกวีสดุดี เพื่อให้ความรู้แก่ผู้สนใจ วัดโพธิ์เป็นวัดหลวงประจำรัชกาลที่ 1 ได้ฐานชุกชีของพระพุทธรูปปฏิมากรภายในพระอุโบสถวัดโพธิ์เป็นที่ประดิษฐานพระบรมอัฐิของรัชกาลที่ 1 จุดเด่นของวัดโพธิ์คือได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของประเทศไทย เพราะในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณปฏิสังขรณ์อีกครั้ง โดยให้รวบรวมความรู้สรรพวิทยาการจารึกลงบนแผ่นศิลาติดไว้รอบ ๆ วัด เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน ซึ่งมีความรู้ทั้งด้านการเมืองการปกครอง วรรณคดี การแพทย์และสาธารณสุข เป็นต้น นอกจากนี้ วัดโพธิ์ยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณและนวดแผนโบราณ ปัจจุบันชื่อเสียงของโรงเรียนสอนนวดแผนโบราณวัดโพธิ์ดังไปทั่วโลก จุดเด่นของวัดโพธิ์อีกอย่างหนึ่งคือพระพุทธรูปไสยาสน์ (พระนอน) ที่ประดิษฐานในพระวิหารด้านทิศตะวันตกของวัดโพธิ์ ซึ่งเป็นพระนอนองค์ใหญ่อันดับ 3 ของประเทศไทยสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 (สุพรรณิ(นามแฝง), 2554 : 159-165)

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับกิจกรรมของวัดมากขึ้น ภายในวัดมีกิจกรรมทางศาสนาและสิ่งก่อสร้างศาสนวัตถุมากมายดึงดูดความสนใจของผู้คน ซึ่งวัดเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีโอกาสดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก โดยเฉพาะวัดโพธิ์มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีความสวยงาม มีลักษณะทางสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีที่น่าสนใจ วัดโพธิ์จึงมีบทบาทด้านการท่องเที่ยว และได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย

วัดโพธิ์เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย เนื่องจากเป็นที่รวบรวมจารึกสรรพวิชาหลายแขนง องค์การ UNESCO ประกาศให้ “จารึกวัดโพธิ์” ขึ้นทะเบียนเป็น “มรดกความทรงจำแห่งโลก”(Memory of the World Register) ปี พ.ศ. 2555 (อรรพรรณ ทรัพย์พลอย และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร, 2559 :175) วัดโพธิ์จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงแพร่หลายระดับโลก เป็นศาสนาสถานที่มีคุณค่าทั้งด้านพุทธศิลป์ สถาปัตยกรรม รวมถึงเป็นแหล่งรวมของภูมิปัญญาและศาสตร์ต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน จนกลายเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ วัดโพธิ์ยังเป็นแหล่งรวมของวัฒนธรรมนานาชาติ ได้รับอิทธิพลจากจีนและตะวันตก โดยเฉพาะจีน เนื่องจากวัดโพธิ์ได้รับการบูรณะครั้งใหญ่ในสมัยรัชกาลที่ 3 จึงปรากฏอิทธิพลจากศิลปะจีนขึ้นภายในวัด สิ่งที่โดดเด่นเห็นได้จากพระมหาเจดีย์ 4 รัชกาลที่ตกแต่งเติมไปด้วยกระเบื้องเคลือบ ซึ่งเป็นอิทธิพลที่ได้รับมาจากจีน และอีกสิ่งที่พบมากภายในวัดคือตุ๊กตาหินแบบจีน หรือลั่นถัน ประดับรอบวัดเพื่อความเป็นสิริมงคลตามคติจีน นอกจากนี้ยังนำเขามา หรือภูเขาจำลองที่นิยมในประเทศจีน

มาประดับเข้ากับต้นไม้ ตึกตาทัน เจดีย์จีน และรูปปั้นฤๅษีตัดตน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงสัมพันธ์ไมตรีอันดีระหว่างไทยกับจีนที่มีมายาวนาน วัดโพธิ์จึงมีวัฒนธรรมผสมผสานที่ค่อนข้างโดดเด่นและเป็นที่ประทับใจ ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนก่อนสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งเป็นวิกฤติที่คาดไม่ถึงนั้น มีนักท่องเที่ยวไปวัดโพธิ์เฉลี่ยวันละประมาณ 10000 คน โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวอันดับ 1 คือจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อังกฤษ สหรัฐ อินเดีย รัสเซีย เป็นต้น (พระราชปรีดีมณี, 2561: ออนไลน์)

ภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งที่ชาวจีนสนใจเรียนมาก เห็นได้จากจำนวนนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยมากขึ้นทุกปี ผู้วิจัยศึกษาหนังสือตำราภาษาจีนพบว่า มีการจัดองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยเข้าไปด้วย มีเรื่องวัดโพธิ์ปรากฏในหนังสือแบบเรียน 2 เล่มคือ 《泰国民俗与文化》 ประเพณีและวัฒนธรรมไทย (戚盛中, 2013 : 68) 《泰国通史》 ประวัติศาสตร์ไทย (段立生, 2019 : 117) วิชาภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวได้รับความนิยมจากผู้เรียนชาวจีนเป็นอย่างมาก หลักสูตรภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลักสูตรที่นักศึกษาชาวจีนให้ความสนใจมากที่สุด การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีนมีการเรียบเรียงเรื่องศาสนาพุทธ และศาสนสถานวัดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักประเทศไทยมากขึ้น (中国网络电视台, 2018 : ออนไลน์)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น วัดโพธิ์จึงเป็นวัดที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวจีนเป็นอย่างมากและมีบทบาทในด้าน การเป็นแหล่งท่องเที่ยวและการเป็นแหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ในวัดโพธิ์มีความสำคัญต่อการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนที่เกี่ยวกับภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสำคัญของวัดโพธิ์ในสายตาของชาวจีน เพื่อสกัดองค์ความรู้และเนื้อหาเกี่ยวกับวัดโพธิ์ที่ชาวจีนสนใจนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างหนังสืออ่านเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้เรียนชาวจีน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสำคัญของวัดโพธิ์ในสายตาของผู้เรียนชาวจีนจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือวัดในกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างคือวัดพระเชตุพนฯ หรือวัดโพธิ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำรวจข้อมูลวัดโพธิ์ในสายตาของคนจีนจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่งที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยววัดโพธิ์ ได้แก่ 1) หน่วยงานการท่องเที่ยว China Tourism Association (CTA) 中国旅游协会 2) แอปพลิเคชัน การท่องเที่ยว Ctrip 3) คู่มือท่องเที่ยว Lonely Planet 4) รายการส่งเสริมการท่องเที่ยว China Radio International (CRI) 5) บริษัทท่องเที่ยว China International Travel Service Limited, Head Office (CITS) 中国国旅

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 วิเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญของวัดโพธิ์ทั้งด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และการเป็นแหล่งเรียนรู้

3.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลความสนใจของคนจีนต่อวัดโพธิ์ที่ปรากฏซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไปจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง

3.3 ศึกษาสิ่งสำคัญ 7 อย่างในวัดโพธิ์จากการสังเคราะห์หัวข้อที่ 3 ได้แก่ การนวดแผนไทยวัดโพธิ์ พระนอนที่สวยงามและใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีพระเจดีย์มากที่สุดในประเทศไทย วัดโพธิ์ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย(จารึกวัดโพธิ์) พระอุโบสถที่ยิ่งใหญ่ ประวัตินี้วัดโพธิ์ ตึกดาจีน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความสำคัญของวัดโพธิ์ในสายตาของชาวจีนจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่ง ผู้วิจัยพบว่าวัดโพธิ์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวจีนเป็นอย่างมาก ดังนี้

1. หน่วยงานการท่องเที่ยว China Tourism Association (CTA) 中国旅游协会 ซึ่งเป็นสมาคมอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวครบวงจรแห่งชาติของจีน ได้นำเสนอวัดโพธิ์ตามความสนใจของชาวจีนที่มีต่อวัดโพธิ์ ผู้วิจัยจัดลำดับความนิยมจาก มากไปหาน้อยได้ดังนี้

1.1 การนวดแผนไทย (泰式按摩)

1.2 เยี่ยมชมพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ (游览曼谷最大的卧佛)

1.3 มีการจารึกความรู้ในวิชาต่าง ๆ มากมาย เรียกว่า "มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย" (有众多记载各个学科知识的石碑, 被誉为曼谷第一所大学)

1.4 มีรูปปั้นหินจำนวนมากที่มาจากประเทศจีน (有众多来自中国的石像)

1.5 ประวัติวัดโพธิ์ (卧佛寺历史)

2. แอปพลิเคชัน การท่องเที่ยว Ctrip ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันสำหรับบริการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของจีน มีผู้ใช้มากกว่า 400 ล้านคน ปัจจุบัน Ctrip เป็นผู้นำในตลาดบริการท่องเที่ยวออนไลน์ได้นำเสนอวัดโพธิ์ตามความสนใจของชาวจีนที่มีต่อวัดโพธิ์ ผู้วิจัยจัดลำดับความนิยมจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

2.1 เพลิดเพลินกับการนวดแผนไทยที่ดีที่สุด (享受最好的泰式按摩)

2.2 เยี่ยมชมพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ (游览曼谷最大的卧佛)

2.3 จำนวนพระพุทธรูปและเจดีย์ในวัดติดอันดับต้น ๆ ของวัดในกรุงเทพมหานคร (曼谷佛像最多的寺庙之一)

2.4 พระอุโบสถที่ยิ่งใหญ่ (雄伟的大雄宝殿)

2.5 วัดเก่าแก่และใหญ่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร (曼谷最古老最大的寺庙)

2.6 ตึกดาจีน (中国石像)

3. คู่มือท่องเที่ยว Lonely Planet เป็นสิ่งพิมพ์โลนลี่แพลนเน็ต (อังกฤษ: Lonely Planet Publications, อักษรย่อ: LP) ถือเป็นหนังสือแนะนำการเดินทางส่วนตัวที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้นำเสนอวัดโพธิ์ตามความสนใจของชาวจีนที่มีต่อวัดโพธิ์ ผู้วิจัยจัดลำดับความนิยมจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

3.1 การแพทย์แผนไทยรวมทั้งการนวดแผนไทย (泰式传统医学和泰式按摩)

3.2 มีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ (有曼谷最大的卧佛)

3.3 เป็นศูนย์การศึกษาสาธารณะแห่งแรกของประเทศ (曼谷的第一个公共学习中心地)

3.4 มีเจดีย์จำนวนมาก (有众多的佛塔)

3.5 กลุ่มพระพุทธรูปที่หลากหลายที่สุด (有众多佛像)

4. รายการส่งเสริมการท่องเที่ยว China Radio International (CRI) เป็นสถานีวิทยุแห่งชาติของจีนที่ออกอากาศไปทั่วโลก CRI Global Travel Broadcasting ร่วมกับ China Radio International Online เป็นสถานีวิทยุเครือข่ายระดับชาติที่อุทิศตนเพื่อส่งเสริมแนวคิด "Travel +" การเดินทางขาออกเป็นหลักได้นำเสนอวัดโพธิ์ตามความสนใจของชาวจีนที่มีต่อวัดโพธิ์ ผู้วิจัยจัดลำดับความนิยมจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

4.1 นวดแผนโบราณ (泰式按摩)

4.2 จารึกวัดโพธิ์และมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทย (有众多记载各个学科知识的石碑, 被誉为曼谷第一所大学)

4.3 พระพุทธรูปจำนวนมาก (众多佛像)

4.4 มีเจดีย์จำนวนมาก (有众多的佛塔)

4.5 พระอุโบสถที่ยิ่งใหญ่ (雄伟的大雄宝殿)

4.6 ประวัติการสร้างวัด (寺庙历史)

4.7 รูปปั้นจีน (中国石像)

5. บริษัทท่องเที่ยว China International Travel Service Limited, Head Office (CITS) 中国国旅 เครื่องหมายการค้า CITS ของ China International Travel Service เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงเพียงแห่งเดียวในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีนที่สำนักงานเครื่องหมายการค้าแห่งชาติให้การยอมรับได้นำเสนอวัดโพธิ์ตามความสนใจของชาวจีนที่มีต่อวัดโพธิ์ ผู้วิจัยจัดลำดับความนิยมจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

5.1 นวดแผนโบราณ (泰式按摩)

5.2 มีพระพุทธรูปจำนวนมากและพระนอนที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ (有众多佛像, 且有曼谷最大的一尊卧佛)

5.3 เจดีย์มากที่สุด ซึ่งเรียกว่า "ถาลินน์" (有众多佛塔, 被誉为“塔林”)

5.4 มีจารึกมากมาย เรียกว่า "มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย" (有众多记载各个学科知识的石碑, 被誉为曼谷第一所大学)

5.5 วัดโพธิ์เป็นวัดเก่าแก่และมีประวัติยาวนานที่สุดในกรุงเทพฯ (是曼谷历史悠久的寺庙)

5.6 ลวดลายแกะสลักหินอ่อน "รามเกียรติ์" รอบพระอุโบสถ (大雄宝殿外雕刻有拉玛坚的壁画)

จากการศึกษาสำรวจข้อมูลตามสายตาค้นหาจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวทั้ง 5 แหล่ง ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อวิเคราะห์ความสนใจของคนจีนต่อวัดโพธิ์ที่ปรากฏซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไป ซึ่งได้ข้อมูลที่ปรากฏซ้ำเกี่ยวกับวัดโพธิ์ตามลำดับความสนใจของชาวจีนจากแหล่งข้อมูล 5 แหล่งพบว่า สิ่งที่ได้รับความนิยมมากที่สุดเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยมี 7 สิ่งคือ การนวดแผนไทย วัดโพธิ์ พระนอนที่สวยงามและใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีพระเจดีย์มากที่สุดในประเทศไทย วัดโพธิ์ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย(จารึกวัดโพธิ์) พระอุโบสถที่ยิ่งใหญ่ ประวัติวัดโพธิ์ และตุ๊กตาจีน ดังนี้

1. การนวดแผนไทยวัดโพธิ์ วัดโพธิ์เป็นที่รวมศูนย์ต้นตำรับนวดแผนไทย องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศรับรองขึ้นทะเบียนนวดไทยเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ปี 2562 (กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก, 2019 : ออนไลน์) พระราชปรีดีมุนี (รศ.ดร.เทียบ สิริญาโณ) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน กล่าวว่า “ตอนที่องค์การยูเนสโก ประกาศขึ้นทะเบียนรับรองนวดไทย เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ โดยเฉพาะนวดตำรับวัดพระเชตุพน ได้มีการจารึกไว้ในจารึก

วัดพระเชตุพนเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีความครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกประการ ซึ่งจุดกำเนิดการ “นวดไทย” เกิดขึ้นที่วัดพระเชตุพน” (ไทยโพสต์,2562 : ออนไลน์)

2. พระนอนที่สวยงามและใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ พระพุทธไสยาสน์ หรือพระนอน สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้กรมหมื่นนุมิตรภักดี (พระองค์เจ้าลดาวัลย์) ทรงกำกับการช่างสิบหมู่สร้างพระพุทธไสยาสน์ขึ้นก่อนแล้วจึงสร้างพระวิหารภายหลัง องค์พระพุทธไสยาสน์ก่ออิฐถือปูนลงรักปิดทอง ด้านพระพักตร์สูง 15 เมตรทอดพระองค์ยาว 46 เมตร พระบาทสูง 3 เมตร ยาว 5 เมตร พระบาทประดับมุกภาพมงคล 108 ประการ ตรงกลางเป็นรูปงจักรตามตำรามหาปुरुสลักษณะ นับเป็นพระพุทธไสยาสน์ที่งดงามที่สุดในประเทศไทย (พระราชเวทีและคณะ ,2549 : 44)

3. วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีพระเจดีย์มากที่สุดในประเทศไทย มีจำนวน 99 องค์ พระเจดีย์ที่สำคัญ คือ พระมหาเจดีย์สี่รัชกาล ตั้งอยู่ในบริเวณกำแพงแก้วสีขาว พระมหาเจดีย์แต่ละองค์เป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองเพ็ญมุม สูง 46 เมตร องค์ที่ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีเขียว นามว่า "พระมหาเจดีย์ศรีสรรเพชญดาญาณ" สร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 เพื่อครอบพระศรีสรรเพชญ์เป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 1 องค์ที่ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีขาว นามว่า "พระมหาเจดีย์ดิถีธรรมกรนิทาน"สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงพระราชอุทิศถวายแด่พระบรมราชชนก (รัชกาลที่ 2) เป็นพระมหาเจดีย์ประจำรัชกาลที่ 2 องค์ที่ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบสีเหลือง นามว่า "พระมหาเจดีย์มณีบัฏบริหาร"สร้างในสมัยรัชกาลที่ 2 พระราชอุทิศถวายเป็นพุทธบูชาเป็นพระมหาเจดีย์ประจำพระองค์ และองค์ที่ประดิษฐานด้วยกระเบื้องเคลือบสีน้ำเงินเข้ม เป็นพระมหาเจดีย์ที่รัชกาลที่ 4 ทรงสร้างขึ้นตามแบบพระเจดีย์ศรีสุริโยทัย นามว่า "พระมหาเจดีย์ทรงพระศรีสุริโยทัย" ทรงสร้างเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา (บัณฑิต ลิวชัยชาญ,2558 : 48)

4. วัดโพธิ์ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย(จาริกวัดโพธิ์) พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำเอาองค์ความรู้จากเหล่านักปราชญ์ของไทย อาทิ ตำราด้านการแพทย์ ด้านโบราณคดี ด้านวรรณกรรม โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอนและสรรพวิชาอีกหลายด้านมาจาริกลงบนแผ่นหินอ่อน มาประดับไว้ตามบริเวณผนัง เสา ภายในวัด จารึกความรู้ที่รวมเรียกว่า"ประชุมจาริกวัดพระเชตุพน" ซึ่งเป็นจารึกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนโดยมติขององค์การยูเนสโกให้เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก ทำให้วัดกลายเป็นแหล่งความรู้แหล่งใหญ่สำหรับประชาชนทุกคน ความรู้ที่สามารถศึกษาได้อย่างเสรีในรูปแบบของแผ่นจารึก ทำให้วัดโพธิ์แห่งนี้เปรียบเสมือน “มหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย” (อรรธรรณ ททรัพย์พลอย ,2559 : 164-165)

5. พระอุโบสถที่ยิ่งใหญ่ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ตามแบบศิลปะอยุธยาตอนปลายและขยายใหญ่ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ดังที่เห็นในปัจจุบัน ชุ่มประจำประตูหน้าต่างสลักด้วยไม้แก่น ยอดเป็นทรงมงกุฎลงรักปิดทอง ประดับกระจกบานประตูพระอุโบสถ ด้านนอกประดับมุก เป็นลายภาพเรื่องรามเกียรติ์ ด้านในเขียนลายรดน้ำรูปพัตยศพระราชาคณะ พระประธานเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ นามว่า "พระพุทธเทวปฏิมากร" (บัณฑิต ลิวชัยชาญ,2558 : 11-16)

6. ประวัตินวัดโพธิ์ วัดโพธิ์เป็นวัดเก่าแก่และใหญ่ที่สุดในกรุงเทพ ฯ เป็นวัดกษัตริย์สร้าง มีพื้นที่กว้างใหญ่ เริ่มตั้งแต่รัชกาลที่ 1 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาหลายร้อยปีก็ยังคงมีความสวยงาม (ศานติ ภักดีคำ, 2552 : 4-6)

7. ตุ๊กตาจีน เป็นศิลปะจีนที่มีความงดงาม ส่วนมากนำมาจากเมืองจีน เมื่อชาวจีนกลับจากการค้าขายสินค้าทางเรือสำเภาจากจีน ใช้เป็นเครื่องอับเฉาถ่วงเรือไม่ให้โคลงเมื่อต้องลมพายุ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้นำไปถวายตามพระอารามหลวงที่ทรงสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์ ตุ๊กตาจีนเหล่านี้เป็นหลักฐานว่า ในครั้งนั้นนอกจากมีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าแล้วยังได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและประเพณีระหว่างไทยกับจีน วัดโพธิ์ถือได้ว่ามีรูปตุ๊กตาจีนเหล่านี้มากที่สุดวัดหนึ่ง มีหลายร้อยตัว ตั้งประดับอยู่โดยรอบเขตพุทธาวาส (คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน, 2548: 94-97)

ปัจจุบันวัดโพธิ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของประเทศไทย มีนักท่องเที่ยวมากมายจากทั่วโลกเข้ามาเยี่ยมชม ได้เพิ่มบทบาทจากการเป็นศาสนสถานมาเป็น“ แหล่งเรียนรู้” สำหรับผู้สนใจทุกเพศทุกวัยสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ตามอัธยาศัย โดยการจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย นอกเหนือจากการมาทำบุญ ไหว้พระ ฟังเทศน์ฟังธรรม เช่นการจัดทัศนศึกษาภายในวัด ซึ่งได้รับความสนใจจากทั้งนักเรียน นักศึกษาและนักท่องเที่ยวทั่วไป รวมทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจเยี่ยมชมหาความรู้เป็นจำนวนมากในแต่ละปี

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวัดโพธิ์มีเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอย่างมาก วัดโพธิ์ยังมีความโดดเด่นในด้านเป็นแหล่งความรู้ ภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย เพราะเป็นวัดที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยเฉพาะจากจารึกโบราณต่าง ๆ มีแผ่นจารึกศิลปวิทยาการอยู่ทั่ววัด ซึ่งได้รับการจดบันทึกเป็นมรดกโลก ถือได้ว่าวัดโพธิ์เป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของไทยทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าวัดโพธิ์เป็นวัดที่มีเสน่ห์สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเข้ามาศึกษาเยี่ยมชมเป็นอย่างมาก วัดโพธิ์เป็นมรดกโลกมรดกความรู้ที่เป็นสากล เป็นศาสนสถานที่มีคุณค่า และเป็นแหล่งองค์ความรู้ที่หลากหลายทั้งด้านการแพทย์แผนไทย สถาปัตยกรรม พุทธศิลป์ วรรณศิลป์ ปรัชญา ประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์แบบที่สุดเป็นแหล่งรวมของมรดกศิลปวัฒนธรรม และศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน การศึกษาเนื้อหาในวัดโพธิ์จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับศาสนาและวัดสำหรับผู้เรียนชาวจีนอีกด้วย

สิ่งสำคัญทางวัฒนธรรมในวัดโพธิ์มีความงดงามและโดดเด่นเป็นอย่างมาก เกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์ไทยอย่างใกล้ชิด ศิลปะและสถาปัตยกรรมในวัดโพธิ์มีคุณค่าสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน บางส่วนยังได้ผสมผสานศิลปะจีนเข้าไปด้วยอย่างกลมกลืน ในวัดมีความสะดวกในการเข้าถึงและมีป้ายบอกทางสู่จุดท่องเที่ยวสำคัญ นอกจากบทบาทด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้รับความสนใจจากทั่วโลก วัดโพธิ์ยังมีบทบาทเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย มรดกความรู้เนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้รับการยกย่องว่ามีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย จึงเป็นที่สนใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศจีนได้เรียบเรียงเนื้อหาวัดโพธิ์เข้าไปในหนังสือตำราเรียนของผู้เรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสกัดองค์ความรู้วัดโพธิ์ที่ได้คัดเฉพาะประเด็นที่ชาวจีนควรรู้และสนใจสนใจมากที่สุดต่อวัดโพธิ์ทั้งหมด 7 สิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาควบคู่กับวัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับ นวลทิพย์ เพิ่มเกษร (2547: 268-278) ที่กล่าวว่า “การเรียนภาษาควบคู่กับการเรียนรู้ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษามีความสำคัญ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจชีวิต ความคิด ความรู้สึก และความเชื่อของเจ้าของภาษา เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน และยอมรับความแตกต่างของกันและกันได้” วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในสังคมไทยมาตั้งแต่อดีต อิทธิพลของพุทธศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดวิถีชีวิตของชาวไทย ดังนั้นนำองค์ความรู้ของวัดมาสร้างเป็นนวัตกรรมจึงเป็นประโยชน์และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาและทดสอบความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทย

วัดโพธิ์จึงมีวัฒนธรรมไทยจีนผสมผสานที่ค่อนข้างโดดเด่นและเป็นที่ประทับใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทยที่มีความสวยงามทั้งศิลปวัฒนธรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม เป็นโบราณสถานที่สำคัญของประเทศไทย เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนชาวจีนก็อยากมาเที่ยวชมศึกษา ดังนั้นหากศึกษาใช้เนื้อหาวัดโพธิ์ที่ชาวจีนสนใจเป็นสื่อกลางในการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวก็จะเกิดความสนใจสำหรับผู้เรียนชาวจีน เพราะนอกจากได้เที่ยวชมสถานที่และศิลปวัฒนธรรมที่สวยงาม ยังได้เพิ่มพูนความรู้ด้านวัดและศาสนาไทยในรูปแบบการท่องเที่ยว และช่วยพัฒนาทักษะทางการอ่านเพื่อการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้นสำหรับผู้เรียนชาวจีน

สรุปผลการวิจัย

วัดสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นไทยของประเทศไทย วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) เป็นวัดเก่าแก่ เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 ในวัดมีสถานที่ศึกษาท่องเที่ยวจำนวนมาก เป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงระดับโลกได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว วัดโพธิ์จึงเป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ที่มีประวัติยาวนาน มีโบราณสถาน สถาปัตยกรรมที่งดงามและโดดเด่นเป็นจำนวนมาก และในปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนาที่สำคัญของประเทศไทย สิ่งสำคัญของวัดโพธิ์ในสายตาของชาวจีนสนใจมี 7 ประการ ได้แก่ การนวดแผนไทย วัดโพธิ์เป็นต้นตำรับจุดกำเนิดการนวดแผนไทย พระนอน วัดโพธิ์เป็นพระนอนที่สวยงามและใหญ่ที่สุดในกรุงเทพฯ เจดีย์ วัดโพธิ์เป็นวัดที่มีพระเจดีย์มากที่สุดในประเทศไทย จารึกวัดโพธิ์ รัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯให้รวบรวมสรรพวิชาต่าง ๆ จารึกไว้บนแผ่นศิลาประดับรอบวัดได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกและได้ขึ้นชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย พระอุโบสถที่ยิ่งใหญ่เป็นจุดศูนย์กลางของวัดโพธิ์มีลวดลายแกะสลักหินอ่อน “รามเกียรติ์” รอบพระอุโบสถ ประวัติวัดโพธิ์เป็นวัดเก่าแก่และมีประวัติยาวนานกว่า 230 ปี และตุ๊กตาคินเป็นอีกหนึ่งเสน่ห์ของวัดโพธิ์ ตั้งประดับตามซุ้มประตูและที่ต่างๆ เป็นเครื่องอับเฉาที่ใช้เป็นอุปกรณ์ถ่วงเรือสำเภาตอนขากลับจากการค้าขายที่ประเทศจีน วัดโพธิ์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศไทย สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิตของคนไทย มีพื้นที่กว้างใหญ่มองคืประกอบสิ่งก่อสร้างเกี่ยวกับวัดพระพุทธศาสนาอย่างสมบูรณ์เช่น เจดีย์ พระอุโบสถ พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทั้งภาษาไทยและวัฒนธรรมจากองค์ความรู้ที่ครบถ้วน บริเวณวัดมีความสะอาดเรียบร้อย วัดโพธิ์มีบทบาทสำคัญคือการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระเบียบในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก วัดโพธิ์มีองค์ความรู้มากมายที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อการเรียนภาษาไทยในบริบทการท่องเที่ยวสำหรับผู้เรียนชาวจีน ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาวัดโพธิ์ต่อไปจัดทำให้วัดเป็นสื่อการเรียนรู้ โดยนำองค์ความรู้ที่มีความสำคัญและได้รับความสนใจจากสายตาของชาวจีนมาสร้างเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยและเพิ่มพูนความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และวัดในประเทศไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน

อภิปรายผล

วัดโพธิ์เป็นวัดเก่าแก่จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาหลายร้อยปีก็ยังคงมีความสวยงาม เป็นวัดที่มีศักยภาพโดดเด่นทางด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้ของวัดในพระพุทธศาสนา และมีเนื้อหาสาระที่อยู่ในความสนใจและเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน สำหรับการจัดวัดโพธิ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของรศ.กัญญา และคณะ (2547:106-107) เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาและการเผยแผ่ศาสนาธรรมของวัดในพระพุทธศาสนา : ศึกษากรณีแหล่งการเรียนรู้ของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร พบว่าวัดโพธิ์เป็นศาสนาสถานที่ทรงคุณค่า ทั้งทางด้านพุทธศิลป์ วิจิตรศิลป์ สถาปัตยกรรม และเป็นแหล่งรวมของภูมิปัญญาและศาสตร์ต่าง ๆ ที่สั่งสมและถ่ายทอดสืบต่อกันมาจนกลายเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ และมีการนำความรู้ทางธรรมสอดแทรกไปควบคู่กับองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกลมกลืน นอกจากนี้วัดโพธิ์มีนโยบายการจัดการศึกษาและการเผยแผ่ศาสนาธรรม วิธีการในการเรียนรู้ทั้งการเรียนที่มีผู้เรียนผู้สอน การศึกษาโดยชมของจริง การศึกษาผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ตรง วิธีการดังกล่าวนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และได้รับความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม รูปแบบการจัดวัดโพธิ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ดำเนินการอยู่มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การจัดทัศนศึกษานำชมวัด 2) หอสมุดสมเด็จพระพุทธเชตุพน 3) ศิลาจารึก 8 หมวด 4) โรงเรียนแพทย์แผนโบราณ และการนวดแผนไทยโบราณ

วัดเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย วัดโพธิ์เป็นวัดสำคัญในสังคมไทย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก โดยเฉพาะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวจีนมาก ในประเทศจีนยังได้เรียบเรียงเนื้อหาของวัดโพธิ์เข้าไปในหนังสือแบบเรียนที่ใช้ในวิชาการท่องเที่ยวอีกด้วย เพื่อให้ผู้เรียนชาวจีนได้รู้จักการท่องเที่ยววัดพุทธศาสนาในประเทศไทยมากขึ้น แต่ในประเทศจีนสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยที่นำเสนอเรื่องวัดด้วยภาษาไทยมีน้อยมาก ดังนั้นผู้วิจัยเล็งเห็นว่าองค์ความรู้ในวัดโพธิ์ตามสายตาของชาวจีนมาพัฒนาสร้างเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการท่องเที่ยวเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับผู้เรียนชาวจีน จะช่วยผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์เฉพาะที่มีความสำคัญและพบปะเกี่ยวกับวัดพุทธศาสนาในบริบทการท่องเที่ยวได้ เช่น คำราชาศัพท์ (พระบาท 脚 พระบรมอัฐิ 骨头) คำเกี่ยวกับศาสนสถาน (เขตพุทธาวาส 佛陀区 เขตสังฆาวาส 僧舍区) คำเกี่ยวกับเจดีย์(พระมหาเจดีย์ 大佛塔) พระพุทธรูป (พระพุทธรูปไสยาสน์ 卧佛) อาคารสำคัญในบริเวณวัด(พระอุโบสถ 大雄宝殿) เป็นต้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวให้ผู้เรียนชาวจีนสามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ครูผู้สอนสามารถนำองค์ความรู้ของวัดโพธิ์ที่ชาวจีนสนใจไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยอื่นได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องของวัดอื่นที่สำคัญในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเนื้อหาเฉพาะเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมไปใช้ในการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (2019). นวดไทย ขึ้นทะเบียนมรดกโลกจาก UNESCO. สืบค้น

15 เมษายน 2565, จาก <https://www.dtam.moph.go.th/index.php/th/>

กรมการศาสนา.(2558). แนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา. สืบค้น

19 พฤษภาคม 2565, จาก <https://e-book.dra.go.th/p/2.html>

คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน. (2548). ตุ๊กตาศีลาจีนวัดโพธิ์ = The Chinese stone figurines of Wat Pho: กรุงเทพฯ : คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน.

ไทยโพสต์. (2562). คัดค้าน “นวดไทย” ขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมโลก. สืบค้น 15 เมษายน 2565 ,
จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/53168>

นวลทิพย์ เพิ่มเกษร. (2547,พฤศจิกายน). การสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ชาวต่างประเทศ. *วรรณวิทัศน์* ปีที่ 4, (พ.ย. 2547),
หน้า 268-278.

บัณฑิต ลิวชัยชาญ. (2558). *ประวัติศาสตร์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (พ.ศ. 2325-2411)*. กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพน.

พระราชปริยัติมุนี.(2561).เชิญชวนเที่ยวงานสมโภชพระอาราม ๒๓๐ ปีวัดโพธิ์ท่าเตียน. สืบค้น 19 พฤษภาคม 2565 ,

จาก <http://www.watpho.com>

พระราชเวที, สน สีมাত্রัง, สลิลยา มีโกคี, และ อัมพร สโมสร. (2549). *วิหารพระนอนวัดโพธิ์ = Wat Pho's Phra Vihara of the reclining buddha*. กรุงเทพฯ: วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม.

รสิกา อังกูร และคณะ. (2547). *รูปแบบการจัดการศึกษาและการเผยแพร่ศาสนาธรรมของวัดในพระพุทธศาสนา : ศึกษากรณีแหล่งการเรียนรู้ของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร*.

ศานติ ภัคดีคำ. (2552). *จดหมายเหตุวัดพระเชตุพน สมัยรัชกาลที่ 1-4*. กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม และมูลนิธิ "ทุนพระพุทธรูปยอผ้า" ในพระบรมราชูปถัมภ์.

นามแฝง สุพรรณิ. (2554). *ตามรอยประวัติศาสตร์เกาะรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

อรรธรณ ทรัพย์พลอย, และ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร. (2559). *วัดโพธิ์มรดกความทรงจำแห่งโลก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

中国网络电视台.(2018, 16 เมษายน).泰语热升温云南 30 余所高校开设泰语课程.

สืบค้น19 พฤษภาคม 2565 ,จาก <http://news.cntv.cn/20180416/108507.shtml>

戚盛中. (2013). *泰国民俗与文化*. 北京: 北京大学出版社.

段立生. (2019). *泰国通史*. 上海: 上海社会科学院出版社.